

פרשת פקודי

מה בין פרשת ויקהל לפרשת פקודי?

מאת הרב אלחנן סמט

- א. שתי פרשות המתחברות לעתים, או פרשה אחת המתחלקת לעתים?
- ב. "למה יעשה הכתוב החשבון והפקידה באמצע המלאכה?"
- ג. ייחודה הסגנוני של פרשת פקודי
- ד. מהו 'גמר מלאכתם' של המשכן וכליו
- ה. מהו 'גמר מלאכתם' של בגדי הכהונה
- ו. הסבר מקומו של תיאור עשיית בגדי הכהונה בפרשתנו

א. שתי פרשות המתחברות לעתים, או פרשה אחת המתחלקת לעתים?

בשנים פשוטות נקראות פרשות ויקהל ופקודי יחדיו, כפרשה אחת, ואילו בשנים מעוברות, כמו השנה, הן נקראות כשתי פרשות בשתי שבתות. ובכן, האם קיימת בין שתי הפרשות הללו הבחנה ברורה, המצדיקה את ראייתן כשתי יחידות ספרותיות שונות? במילים אחרות: האם ויקהל-פקודי זו פרשה אחת, שבשנה מעוברת חוצים אותה לשתיים, או שמא הן שתי פרשות שונות ונבדלות, שבשנים פשוטות מחברים אותן יחדיו? פרשת פקודי נפתחת בפתיחה חגיגית:

ל"ח, כא אלה פקודי המשכן, משכן העדת, אשר פקד על פי משה

ורש"י כאן ביאר את עניינם של שנים עשר הפסוקים הפותחים את פרשתנו:

בפרשה זו נמנו כל משקלי נדבת המשכן, לכסף ולזהב ולנחושת, ונמנו כל כליו לכל עבודתו.

בפסוקים אלו נפקדו וסוכמו החומרים השונים שהובאו כתרומה למלאכת המשכן, ונאמר מה נעשה באותם החומרים, והרי זה מעין "חשבון ההכנסות וההוצאות של כל המפעל... ניהול החשבונות של מלאכת המשכן" (קאסוטו).

הן מסגנון הפתיחה והן מתוכנם של הפסוקים הבאים בראש פרשתנו, ברור שנסיימה עשיית המשכן ואנו נמצאים בשלב הסיכום והדיווח, לקראת הקמת המשכן. ואכן, בהמשך פרשתנו, בפרק מ', יסופר על הקמת המשכן על ידי משה ועל השראת השכינה בו. ואם כך, ההבחנה בין פרשת ויקהל לפרשת פקודי נראית ברורה: בפרשת ויקהל מסופר על **עשיית המשכן** וכליו, ואילו פרשת פקודי עוסקת במה **שלאחר העשייה**: בסיכום ובהקמה.

אולם המשך הקריאה בפרשתנו, לאחר פסוקי סיכום התרומה, מגלה שאין הדבר כך: פרק ל"ט (עד פסוק לא) מחזיר אותנו לתיאור עשיית בגדי הכהונה: "ויעשו את בגדי הקדש אשר לאהרן... ויעשו את האפד... ויעשו את הכתנת... ויעשו את הציץ...".

31 פסוקים, שהם כשליש הפרשה, מתארים את עשיית הבגדים, ורק לאחר תיאור זה נאמר:

ל"א, לב ותכל כל עבדת משכן אהל מועד.

אז מגיע שלב ההבאה של כל חלקי המשכן אל משה (לג-מג), והבאה זו כוללת (פסוק מא) "את בגדי הקדש לאהרן הכהן ואת בגדי בניו לכהן". משמע אפוא כי עד שלא נעשו בגדי הכהונה לא נשלמה עשיית המשכן.

נמצא כי הן פרשת ויקהל והן פרשת פקודי עוסקות בעשיית המשכן, וההבחנה ביניהן דומה לזו שבין פרשת תרומה (- ציווי עשיית המשכן וכליו) לבין פרשת תצווה (- שבה ציווי עשיית בגדי כהונה). שוב חוזרת שאלתנו, האם ההבחנה בין פרשות ויקהל ופקודי היא טכנית בלבד, או שמא היא מעידה על היותן שתי יחידות ספרותיות נבדלות?

ב. "למה יעשה הכתוב החשבון והפקידה באמצע המלאכה"?

סקירת העניינים הנידונים במחציתה הראשונה של פרשת פקודי, שנעשתה בסעיף הקודם, מעוררת מאליה את השאלה הבאה: מה מקום לסיכום 'פקודי המשכן' - ההכנסות וההוצאות שבעשייתו - בטרם נשלמה מלאכת המשכן כולה? מקומו הראוי של סיכום זה הוא לכאורה אחר פסוק לב, לאחר שכלתה כל עבודת אוהל מועד. זוהי שאלתו הראשונה של ר"י אברבנאל לפרשתנו: למה זה יעשה הכתוב החשבון והפקידה הזאת באמצע המלאכה, אחרי מעשה המשכן וכליו, וטרם

מעשה בגדי הכהנים. והיה ראוי שיזכור החשבון הזה אחרי גמר כל המלאכה בסוף זה הסדר, או בתחילתו, קודם (ל"ו, ח) "ויעשו כל חכם לב...". ומה יהיה אם כן עניין "אלה פקודי"? היה עולה על הדעת לענות על כך, כי סיכום התרומה מתייחס רק לזהב ולכסף ולנחושת, ועל כן בא סיכום זה אחר תיאור עשייתם של הדברים שהיה בהם מאותן מתכות (שהם המשכן וכליו, שעשייתם מתוארת בפרשת ויקהל). אולם דבר זה אינו נכון: בסוף פסוקי הסיכום הללו נאמר: "ל"ט, א ומן התכלת והארגמן ותולעת השני עשו בגדי שרד לשרת בקדש ויעשו את בגדי הקדש אשר לאהרן...".

אמנם לא נתפרשה כאן כמות התכלת והארגמן ותולעת השני כשם שנתפרשה בזהב בכסף ובנחושת, אולם זאת "לפי שאין רגילים לשקול את החומרים האלה כמו שרגילים לשקול את המתכות" (עמוס חכם בפירוש דעת מקרא). נמצא שהסיכום של התרומה שהובאה ומה שנעשה ממנה, כולל גם את סיכום האריגים שמהם נעשו בגדי הכהונה.

הפסוק המובא למעלה (ל"ט, א) מחדד את שאלתנו עוד יותר: פסוק זה הוא דו-צדדי: מחד הוא משמש לסיום 'פקודי המשכן' (כפי שהוסבר), אך מאידך הוא משמש פתיחה לתיאור עשיית בגדי הכהונה שיבוא בהמשך: המילים "ויעשו את בגדי הקדש אשר לאהרן כאשר צוה ה' את משה" קשורות מצד אחד לתרומת התכלת והארגמן ותולעת השני (שממנה נעשו גם בגדי השרד), ומצד שני מילים אלו הן כלל שאחרי יבוא הפרטים "ויעש את האפד... ויעש את החשן...". נמצא כי תיאור עשיית בגדי הכהונה נעוץ ומאוחד במכוון בפסוקי הסיכום של "פקודי המשכן".

שוב יש לנו עניין בקושי שבסדר הדברים שבפרשות המשכן. מפליא הדבר עד כמה לא זכתה שאלה זו לדיון בדברי הפרשנים. שתי דרכים עקרוניות תיתכנה בהגדרת הבעיה:

א. הפסוקים שבראש פרשתנו - "פקודי המשכן" - אכן מציינים את סיום מלאכת המשכן, ואילו תיאור עשיית בגדי הכהונה הובא במאוחר, שלא במקום הראוי מבחינת סדר הזמנים.
ב. תיאור עשיית המשכן נמשך ברציפות מפרשת ויקהל לפרשת פקודי, עד לסיום עשיית בגדי הכהונה (ל"ט, לב), ואילו פסוקי "פקודי המשכן" נכנסו באמצע התיאור, שלא במקום הראוי מבחינת סדר הזמנים.

המקום שבו מצוי המפתח לדיון זה הוא כמובן פסוק א בפרק ל"ט - הפסוק שבו נפגשים במכוון שני הנושאים: פקודי המשכן ועשיית בגדי הכהונה. והנה בפירושי רס"ג על התורה (מהדורת הרב קאפח) מצאנו כזאת על פסוקנו:

ויעשו את בגדי [הקדש אשר לאהרן] - אחר שעשו את בגדי.

רצונו לומר כי הפועל "ויעשו" אינו עבר רגיל אלא עבר מושלם (Past Perfect). היינו: במילים "ויעשו את בגדי הקדש אשר לאהרן...". אין מתחיל סיפור דברים חדש (אודות עשיית בגדי הכהונה), אלא ישנו דיווח על עשייה שנעשתה **בעבר**, לפני זמנו של המסופר בחלקו הראשון של פסוק זה אודות עשיית בגדי השרד. במילים אלו שלו משייך רס"ג את המילים המתפרשות על ידו בפסוק בבירור ל"פקודי המשכן" הנידונים ברישא של הפסוק. אולם כבר ראינו שמילים אלו משמשות גם פתיחה לתיאור עשיית בגדי הכהונה שבהמשך. האם לפי זה נוכל לומר שכל הפעלים המתייחסים לבגדי כהונה בהמשך "ויעש את האפד... ויעשו את הכתנת...". ודומיהם, הם פעלים המציינים עבר מושלם, אשר קדם לזמן שבו עומד סיפור המשכן במקום זה? נשמע את דברי ראב"ע בפירושו הארוך לפסוקנו: ואחר שהזכיר בגדי שרד, הזכיר בגדי הקודש שהם לאהרן, שהוא הכהן הגדול, **והחל לפרש אותם**. בגדי השרד ובגדי הקודש לאהרן הרי "הוזכרו" בפסוק מפני שהם נעשו מתרומת התכלת והארגמן ותולעת השני. הזכרת בגדי הקודש לאהרן גררה אחריה **פירוט** הבגדים השונים וממה נעשו. במילים אחרות: עשיית בגדי הכהונה אכן נתפרשה במאוחר, שלא במקומה הראוי מבחינת סדר הזמנים, ולאחר שכבר סוכם מעשה המשכן מבחינת "פקודיו", ואגב אותו סיכום. בכך לא ענינו על השאלה **מדוע** הובאה עשיית בגדי הכהונה במאוחר, לאחר סיכום 'פקודי המשכן' ואגבם. אולם ניסוח השאלה בדרך זו יש בו לסייע במציאת התשובה.

ג. ייחודה הסגנוני של פרשת פקודי

הבה נסיח דעתנו מבעיית הסדר בראש פרשתנו, ונשוב אל שאלת ההבחנה הספרותית בין פרשת ויקהל לבין פרשת פקודי שבה פתחנו. ננסה להתבונן בשאלה זו לא על פי בחינת התוכן של שתי הפרשות הללו, אלא על פי בחינת סגנון. האם ישנו מאפיין סגנוני באחת הפרשות שאינו מצוי באחרת? בעיונים קודמים (כגון בעיון לפרשת ויקהל) נוכחנו שאחד המאפיינים הבולטים בסגנון המקרא הוא 'המילה המנחה'. לעתים אין זו מילה אחת (או שורש אחד) אלא צירוף מילים קבוע. במרכזה של פרשת פקודי נידונות שתי "עשיות" מרכזיות (מבחינת מספר הפסוקים המוקדש להן): **א.**

עשיית בגדי הכהונה (ל"ט, א-לא), 31 פסוקים המחולקים לשבע פרשות מסורה. ב. תיאור הקמת המשכן וכליו בידי משה (מ', יז-לג), 17 פסוקים המחולקים לשמונה פרשות מסורה קצרות. שים לב לרשימת סיומיהן של כל הפרשות הללו בשני תיאורי "העשייה":

א. (ל"ט, א-לא) עשיית בגדי הכהונה

- 1 כללי (ל"ט, א) ... ויעשו את בגדי הקדש אשר לאהרן **כאשר צוה ה' את משה.**
- 2 האפוד (ב-ה) ויעש את האפד ... וירקעו ... כתפת עשו לו ... **כאשר צוה ה' את משה.**
- 3 אבני שוהם (ו-ז) ויעשו את אבני השהם ... וישם אתם על כתפת האפד ... **כאשר צוה ה' את משה.**
- 4 חושן (ח-כא) ויעש את החשן ... ולא יזח החשן מעל האפד **כאשר צוה ה' את משה.**
- 5 מעיל (כב-כו) ויעש את מעיל האפד ... פעמן ורמן על שולי המעיל ... **כאשר צוה ה' את משה.**
- 6 בגדי כוהן (כז-כט) ויעשו את הכתנת שש ... ואת המצנפת שש ואת פארי המגבעות שש ואת מכנסי הבד ... ואת האבנט ... מעשה רקם **כאשר צוה ה' את משה.**
- 7 הציץ (ל-לא) ויעשו את ציץ נזר הקדש ... ויכתבו ... ויתנו עליו פתיל תכלת ... **כאשר צוה ה' את משה.**

ב. (מ', יז-לג) תיאור הקמת המשכן

- 1 (יח-יט) הקמת האוהל - אדנים קרשים בריחים ועמודים האוהל ומכסהו **"כאשר צוה ה' את משה"**.
  - 2 (כ-כא) נתינת העדות בארון, שימת הבדים, נתינת הכפורת והבאתו למקומו **"כאשר צוה ה' את משה"**.
  - 3 (כב-כג) נתינת השולחן במקומו ועריכת לחם הפנים עליו **"כאשר צוה ה' את משה"**.
  - 4 (כד-כה) נתינת המנורה במקומה והעלאת נרותיה לפני ה' **"כאשר צוה ה' את משה"**.
  - 5 (כו-כז) שימת מזבח הזהב במקומו והקטרת קטורת עליו **"כאשר צוה ה' את משה"**.
  - 6 (כח-כט) שימת המסך, ושימת מזבח העולה במקומו והעלאת העולה והמנחה עליו **"כאשר צוה ה' את משה"**.
  - 7 (ל-לב) שימת הכיור במקומו ונתינת מים בתוכו לשם רחצת הכוהנים **"כאשר צוה ה' את משה"**.
  - 8 (לג) הקמת החצר סביב למשכן ונתינת מסך שער החצר **"ויכל משה את המלאכה"**.
- 14 פעמים חוזר 'הצירוף המנחה' "כאשר צוה ה' את משה" בפרשתנו בצורתו המדויקת, בשתי קבוצות של 7 הופעות כל אחת. בכל הופעותיו הללו הוא משמש כאפיפורה (חזרה על אותה מילה או על קבוצת מילים בסופי משפטים רצופים, באופן שהמילים הללו משמשות באותו תפקיד תחבירי בכל המשפטים, ובמקרה שלנו: תיאור אופן).
- והנה, בעברנו על פרשת ויקהל, שבה מצוי תיאור מפורט של עשיית המשכן וכליו, לא נמצא את הצירוף המנחה "כאשר צוה ה' את משה" (ולא את הדומה לו, כמו אלו המצוינים בהערה 16) אפילו פעם אחת! הרי לפנינו ההבדל הבולט ביותר בין שתי הפרשות, המצדיק את ההבחנה הספרותית ביניהן. אלא שהבדל זה אומר: פרשוני! האם כשבצלאל עשה את הארון (ל"ז, א) לא עשאו "כאשר צוה ה' את משה"? ודאי שכן, ודבר זה ניתן להוכחה על ידי השוואה של פסוק מול פסוק בין הציווי של ה' למשה על עשיית הארון בפרשת תרומה לקיומו על ידי בצלאל בפרשת ויקהל, וכן הדבר בשאר עשיותיו. מדוע אפוא נמנעת התורה בעקיבות גמורה מלומר זאת בפרשת ויקהל, ואילו בפרשת פקודי היא הופכת אמירה זאת ללוז של הפרשה? הלא דבר הוא.

ד. מהו 'גמר מלאכתם' של המשכן וכליו

נקל לענות על השאלה ששאלנו בסוף הסעיף הקודם במה שנוגע לתיאור הקמת המשכן בידי משה בפרשתנו, בהשוואה לתיאור עשיית המשכן בפרשת ויקהל. השאלה העומדת לפנינו פשוטה: מתי מסתיימת עשייתו של כלי מכלי המשכן? מהו 'גמר מלאכתו' של הכלי?

ניטול את השולחן לדוגמה: מצוותו נאמרה בפרשת תרומה (כ"ה, כג-ל), ואילו תיאור עשייתו נמצא בפרשת ויקהל (ל"ז, י-ז). ההקבלה בין העשייה לציווי כמעט מושלמת (למעט פרטים זעירים). אולם אף בלא לפתוח חומש, מלמדים מראי המקומות על הפרש של פסוק שלם בין שני המקומות. מהו הפסוק ש"הלך לאיבוד" בפרשת ויקהל? הנה הוא:

כ"ה, ל ונתת על השולחן לחם פנים לפני תמיד.

אין זה רק ייעודו של השולחן, וודאי שאין כאן הוראה המתייחסת לעבודת הקרבנות (שמקומה בראש

ספר ויקרא). נתינת לחם פנים תמיד על השולחן היא חלק מעשיית השולחן עצמו. שולחן ללא לחם פנים עליו - אינו שולחן, ועל כן באה ההוראה על כך כבר בציווי על עשייתו. באמת לא נשלם ציווי עשיית השולחן בפסוקים שצוינו בפרשת תרומה. פרט אחד מופיע בהמשך אותה פרשה:

כ"ו, לה ושמית את השלחן מחוץ לפרכת, ואת המנרה נכח השלחן על צלע המשכן תימנה, והשלחן תתן על צלע צפון.

דבר זה כמובן לא יכול היה להיכתב בפרשת השולחן, בטרם נכתב הציווי על עשיית המשכן ועל עשיית הפרוכת המפרידה בין חלקיו. על כן הושלם הציווי במקום הראוי. עתה נשאל: האם לאחר שבצלאל ואנשיו עשו את השולחן, כמתואר בפרשת ויקהל, היה זה "כאשר צוה ה' את משה"? והרי השולחן הזה עדיין אינו עומד במקומו הראוי, ועדיין אין עליו לחם פנים! נמצא כי מצוות ה' למשה על עשיית השולחן עדיין לא נתקיימה במלואה, ומה שעשה בצלאל לא היה אלא הכנה לשם השלמת מצוות עשיית השולחן. ומתי נשלמה עשייתו? הוזה אומר: בעת הקמת המשכן בידי משה:

מ', כד ויתן את השלחן באהל מועד על ירך המשכן צפנה מחוץ לפרכת ויערך עליו ערך לחם לפני ה' **כאשר צוה ה' את משה**.

כך הדבר ביחס לארון, שבלא העדות בתוכו אינו ארון, וביחס למנורה, שבלא העלאת נרותיה אינה מנורה. ולא רק ביחס לכלים אלא גם ביחס למרכיבי המשכן עצמו: בלא חיבורם זה לזה והקמתם כמתוכנן, עדיין לא נשלמה מלאכתם "כאשר צוה ה' את משה". מן האמור כאן עולה תשובה לתמיהתם של כמה פרשנים על לשון "ועשית" החוזרת פעמים רבות בציווי על עשיית המשכן בפרשות תרומה-תצווה: לשון זו הרי פונה אל משה, ואילו העושה את כל המלאכה לא היה משה אלא בצלאל? אין המלאכה נקראת אלא על שם גומרה - משה אכן הוא שעשה את המשכן וכליו, בהביאו אותם אל גמר מלאכתם, על כן מוצדק הצו הפונה אליו "ועשית".

ה. מהו 'גמר מלאכתם' של בגדי הכהונה

מאליה מתעוררת עתה השאלה: במה נשתנו בגדי הכהונה מכלי המשכן, שבאלו הראשונים נאמר "כאשר צוה ה' את משה" כבר בגמר עשייתם הראשונה על ידי בצלאל ואנשיו? מדוע לא ייאמר דבר זה רק בעת שמשה ילביש בהם את אהרן ואת בניו? על כורחנו עלינו להבחין בין 'גמר מלאכתם' של בגדי הכהונה לבין 'גמר מלאכתם' של המשכן וכליו. שולחן שאין עליו לחם הפנים - אין זה חיסרון רק בעבודת האדם, אלא החיסרון הוא בחפץ עצמו - בשולחן, שאינו שלם בלא שבא עד תכלית עשייתו. אולם בגדי הכהונה, כחלק מן החפצים הכלולים במשכן, מיד עם השלמת עשייתם בידי האומנים מוכנים הם לשימוש, ואין למשה מה לתקן בהם עוד. לבישתם על ידי אהרן ובניו אינה קשורה בהגדרת החפץ הקרוי 'בגדי כהונה', אלא היא **חובת האדם**, חובת הכהונים, שבלעדי לבישתם אינם ראויים לעבודה. אין בגדי הכהונה תלויים בלובשיהם, אלא ההפך:

כוהן... מחוסר בגדים עבודתו פסולה, וחייב מיתה בידי שמים כזר ששימש... בזמן שבגדיהם עליהן - כהונתן עליהן, אין בגדיהן עליהן - אין כהונתם עליהן, אלא הרי הם כזרים, ונאמר 'והזר הקרב יומת' (רמב"ם הלכות כלי המקדש פ"י

ה"ד).

בזכות ייחודם זה של בגדי הכהונה זכה בצלאל (ועמו אנשיו חכמי הלב) שלא רק על **מכלול** עשייתו ייאמר כי (ל"ח, כב) "עשה את כל אשר צוה ה' את משה" (ראה הערה 18), אלא גם על פרטים רבים באותה עשייה ייאמר 7 פעמים שעשאם "כאשר צוה ה' את משה", כפי שנאמר הדבר על משה עצמו בעת שהקים את המשכן.

ו. הסבר מקומו של תיאור עשיית בגדי הכהונה בפרשתנו

עתה נוכל להגדיר במדויק את נושאה של פרשת פקודי, שהוא אכן שונה מזה של פרשת ויקהל: בעוד שפרשת ויקהל עוסקת בתיאור העשייה הטכנית הכרוכה בהכנת המשכן, עוסקת פרשת פקודי בהבאתו אל גמר מלאכתו. לפיכך רק בפרשת פקודי נשלמה באמת עשיית המשכן "כאשר צוה ה' את משה". כדי להדגיש שזהו נושאה של פרשת פקודי, חוזר בה הצירוף המנחה לכל אורכה 14 פעמים (ועוד 5 פעמים בשינויים).

בעשיית בגדי הכהונה, שלאחר עשייתם הטכנית אין חסר בהם עוד דבר, באים כאחת הן תיאור העשייה והן ציון הגעתם לגמר מלאכתם בעשייה זו "כאשר צוה ה' את משה". מפני כן, שייך תיאור עשיית בגדי הכהונה מבחינה עניינית לפרשת פקודי, העוסקת בהבאת כל חלקי המשכן לידי גמר והשלמה. שייכות זו ניכרת היטב גם מבחינה סגנונית בתיאור עשייתם של בגדי הכהונה, בחזרת הצירוף המנחה "כאשר צוה ה' את משה" 7 פעמים כאפיפורה.

אולם מבחינת סדר הזמנים, שייך תיאור עשיית בגדי הכהונה לפרשת ויקהל, שבה, כאמור, מתוארת העשייה הטכנית של המשכן: באותה שעה שהיו עסוקים בצלאל ואנשיו בבניית המשכן וכליו, היו עסוקים בוודאי גם בעשיית בגדי הכהונה.

פרשת פקודי פותחת בנקודת זמן שבה כבר נסתיימו העבודות הטכניות הללו, וניתן היה לגשת לסיכום "פקודי המשכן" - סיכום התרומה שהובאה ופירוט המעשים שנעשו בה. פתיחה (חגיגית) זו של פרשת פקודי נועדה לחצוץ בין תיאורי העשייה שקדמו לה, לבין תיאור השלמת עשייתו של המשכן והבאתו לידי גמר מלאכתו לאחריה.

היכן אפוא ייכתב תיאור עשיית בגדי הכהונה? הצמדת תיאור עשייתם לסיום פרשת ויקהל (שם בא תיאור עשיית אביזרי חצר המשכן) היה מטשטש את ייחודם ואת שייכותם של הללו ל'גמר מלאכת המשכן' (וזאת על אף הצירוף החוזר בהם "כאשר צוה..."). השיקול הענייני והסגנוני גבר על השיקול הכרונולוגי, והכריע להכניסם למקומם הנוכחי בפרשת פקודי, אחרי רשימת "פקודי המשכן". הפתרון הספרותי לאיחור הכתיבה של מה שהיה מוקדם בזמן הוא באיחוי שעמדנו עליו לעיל (בסעיף ב) בין סוף פרשת הפקודים לבין תחילת תיאור עשיית בגדי הכהונה - בפרק ל"ט פסוק א. איחוי זה הופך את כל תיאור עשייתם לפירוט הדיווח על תרומת האריגים ומה שנעשה בה: "ומן התכלת והארגמן ותולעת השני עשו בגדי שרד לשרת בקדש, ויעשו (- רס"ג: אחר שעשו) את בגדי הקדש לאהרן...". וכאן מופיע פירוטם של בגדי הקודש הללו שנעשו מתרומת האריגים (ראב"ע). זמנו של תיאור עשיית בגדי הכהונה הוא אפוא **עבר מוקדם** ביחס לזמנו של פירוט "פקודי המשכן", אולם סגנון תיאור העשייה אינו נבדל במאומה מסגנון תיאורי העשייה שבפרשת ויקהל (ראה הערה 13), מלבד אותה אפיפורה המעמידה על ייחודם של בגדי הכהונה "כאשר צוה ה' את משה".